

نگاه تحلیلیگر

سه سناریوی انتخابات و قربانی شدن اصلاحات

مجید یونسین

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

وقتی به فهرست ائتلاف‌ها و اسامی نامزدهای انتخابات مجلس نگاه می‌کنم، وحشتی دلپره‌آور بر من مستولی می‌شود که نمی‌دانم با این افقی که پیش روست، چه سرنوشتی در انتظار ماست. موضوع آدم‌های عادی و یا اسامی کسانی که سیاهی لشکر این ائتلاف‌ها هستند، نیست؛ چون تجربه نشان داده است که این آدم‌ها که گاه در میان آنها افراد سلیم‌النفس و سالم و کارآمدی هم وجود دارند، محلی از اعراب ندارند. وقتی انتخابات مجلس و ریاست‌جمهوری و... تمام می‌شود، این پدرخوانده‌های پنهان و پیدای این جریان‌ها هستند که مسیر را برای اهداف خود هموار می‌بینند و راهی را در پیش می‌گیرند که از قبل طراحی و مهندسی شده است. با این دورنما به‌طور محتمل سه سناریو بر جسته‌تر به نظر می‌آید:

سناریوی اول: موفقیت گروه‌های ائتلافی با رهبری و مدیریت جریان نوپایداری است که به‌شدت افراطی اند و آرام‌آرام در همه ارکان مدیریتی و نظام تصمیم‌گیری و اجرایی و سیاست‌گذاری نفوذ کرده‌اند. آنها مستطهر به قدرت مالی فراوان، توان و قدرت امنیتی و رسانه‌ای و پوپولیسم دینی هستند و به‌نظر می‌رسد که مصمم‌اند به هر شکل ممکن مسیر افراط را ببیمایند؛ مسیری که به نژادها و بین‌المللی بیشتر ایران، رشد ناپسامانی اقتصاد و یأس گسترده‌تر اجتماعی منجر خواهد شد.

سناریوی دوم: ادامه منازعه میان اصولگرایان سنتی و افراطی و علنی شدن آن در عرصه‌های اجرایی و قانون‌گذاری است که ضمن داشتن پیامدهای سناریوی اول، جنگ قدرت در بدنه حاکمیت را عریان‌تر و زمینه‌روایی خشن‌تری میان آنها و شکاف در بدنه اجتماعی اقلیت حاکم را بیشتر خواهد کرد.

سناریوی سوم: این سناریو گرچه محتمل است، اما نوع روند موجود نشان می‌دهد که امکان تحقق آن اندک است که همان، رویکرد جامعه رای‌دهنده به نیروهای میانه‌روست. این سناریو هم‌گره در صورت وقوع اثر آن ادامه وضع موجود خواهد بود و تنها از شدت بحران در ساخت سیاسی می‌کاهد، اما نتایج عملکرد آن منجر به حل هیچ‌یک از مشکلات کنونی نخواهد شد؛ چون دولت و حکومت به‌دلیل ترس از هر نوع تغییر درون‌زا در ساخت سیاسی و مدیریت اجرایی تقریباً تمام راه‌های ورود قانونی و آزاد اپوزیسیون داخلی به رقابت را مسدود کرده است. در رقم خوردن وضع موجود همه دخیل اند. فقدان انسجام در اصلاح‌طلبان، تغییر خواهان و همه فعالان سیاسی و مدنی که من آنها را اپوزیسیون قانونی و مشروع دولت و هیئت حاکمه سیاسی تلقی می‌کنم، موجب سردرگمی و یأس اجتماعی شده است. شاید ساده‌ترین راه، توسل به نظریه عبور است؛ اما باید پرسید: این عبور از چه و به کجاست؟ پرسشی که نه به‌درستی مطرح شده و نه به‌درستی پاسخ داده شده است. حتی اگر مبنای نظری این عبور هم شفاف و منطقی باشد، آنچه اهمیت بیشتری دارد، الگوها، روش‌ها، نیروی هدایت‌کننده و سرمایه اجتماعی پشتیبان است. انقلاب و براندازی دوروش مهم در نظریه عبور است؛ روش‌هایی که در جامعه فعلی مانع ظرفیت آن وجود دارد و نه سازوکارش مهیاست و از همه مهم‌تر اینکه تجربه تاریخی و دانش سیاسی هم نافی چنین روش‌هایی است. لذا به صراحت باید اذعان کرد که حاملان پیام‌ها و دیدگاه‌هایی که نظریه عبور را بر روش انقلاب یا براندازی استوار کرده‌اند، درک درستی از جامعه ایران، تجربه‌های تاریخی و دانش سیاسی ندارند. اما کاملاً روشن است که ادامه وضع موجود نه‌ما را به قله توسعه می‌رساند و نه حتی کج‌دار و مرز و آهسته و آرام می‌توان ادامه داد. تغییر وضع موجود یک ضرورت است، یک مطالبه عمومی است، یک نیاز است. در غیراین صورت، به چنان وضعی دچار خواهیم شد که تحول و تغییرات این‌بار بدون اراده ما رقم خواهد خورد و این به نفع هیچ‌کس نیست و نتیجه آن نابودی آرمان‌ها، آرزوها و رویاهای ملی است. اینکه عده‌ای در ساختار سیاسی از سر لجاجت، یا غرور و توهم نمی‌خواهد اهمیت این تغییر و اصلاح را ببیند، یا حرف‌های این‌ها را با این‌همه اپوزیسیون دلسوز، مردمی و روشنفکران و نیروهای سیاسی متعلقه مقابل قرار گیرند و در پاسخ به این لجاجت و توهم و غرور اصلاحات را که نیاز مبرم مشکلات است، قربانی کنند؛ قابل فهم نیست. بیانیه‌ای که ۱۱۰ نفر از کنگسگران فکری و سیاسی آن را طرح کردند، دوپیم‌روشن دارد که تاکنون از سوی منتقدان نادیده گرفته شده است. اولین پیام آن، نفی روش‌ها و الگوهای انقلاب یا براندازی است و پیام دوم، تاکید بر ناتوانی روش‌های موجود حکمرانی است. اما اینکه چرا منتقدین این دوپیم‌روشن را نادیده گرفته و تاکید بی‌بینه بر استفاده از سازوکار مشارکت مردم در ایجاد اصلاحات و تغییرات را دفاع از حاکمیت تلقی کرده‌اند، از همان منطقی پیروی می‌کند که هیئت حاکمه کنونی ما بدان پایبند است. نجات جامعه از فاجعه سقوط در گرو نفی تندروی و افراط است؛ حال این تندروی چه در شکل براندازی باشد که نمایندگان در خارج دارد و چه انقلاب و عبور و تحول خواهی باشد که امثال آقایان خیلی افراطی در داخل آن را فریاد می‌زنند و چه انقلابی‌گرایان دینی که همان خالص‌سازان و تندروهای جبهه‌پایداری باشند. در این و آن‌سایه که جامعه زیر تیغ این افراط‌گرایی‌ها در حال نابود شدن است، تنها یک راه نجات باقی مانده است و آن هم، پیروی از راه و روش اصلاح، گفت‌وگو و منطق است. «روزنه‌گشایی» یعنی باز کردن مسیری متفاوت و عبور از افراط‌گرایی؛ والته، ابتدای هر مسیری قطعاً چالش‌ها و ضعف‌ها و مشکلاتی خواهد داشت...

خاندوزی، وزیر اقتصاد در آن مقطع با وجود هیاهوهای که از سوی رسانه‌ها ایجاد شد، در یک برنامه تلویزیونی با اشاره به اینکه رفتار سیاسی و غیرفنی گروه ویژه اقدام مالی (FATF) همچنان درباره ایران باقی است، اعلام کرد: «از مهرماه با خاتمه یافتن قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل باید این توصیه‌های گروه FATF علیه ایران هم به پایان می‌رسید اما توصیه‌های این گروه در آبان‌ماه نشان داد که این گروه همچنان محدودیت‌ها علیه ایران را حفظ کرده است و ما اعتراض کردیم. پس از پذیرش اعتراض حقوقی ایران از طرف FATF، طی ایمیلی به تمام کشورهای عضو اعلام شد که جمهوری اسلامی ایران از ذیل توصیه بند ۷ گروه ویژه اقدام مالی خارج شد. با این اقدام، ریسک مراد تجارتی با ایران کاهش خواهد یافت و به نفع تعاملات بین‌المللی ایران خواهد شد. نکته مهم دیگر اینکه با وجود ادعای مطرح شده، در تایید ادعای صورت گرفته مبنی بر خروج ایران از ذیل توصیه بند ۷، این موافقت‌نامه‌ها در بیانیه و نه در سایت این نهاد مالی اعلام و اطلاع‌رسانی نشده است.

نگاهی به گذشته و آینده

در ژوئن سال ۲۰۱۶ (۱۳۹۵) ایران متعهد شده بود که «کمبودهای اهرم‌داری در مقررات و قوانین» خود را جبران کند برای همین منظور به ایران مهلت داده شد تا پیش از ژانویه ۲۰۱۸ (۱۳۹۷) مقررات پالرمو و کنوانسیون تامین مالی تروریسم را مطابق استانداردهای این کارگروه ویژه اقدام مالی بپذیرد. در دولت حسن روحانی، چهار لایحه از جمله لایحه مقابله با جرایم سازمان یافته فراملی، موسوم به پالرمو و مقابله با تامین مالی تروریسم، لایحه «پالرمو» و «کنوانسیون‌های پول‌شویی و تامین مالی تروریسم» از دولت به مجلس ارائه شد و با وجود تصویب مجلس، به دلیل مخالفت نهادهای بالادستی در نهایت در ایستگاه مجمع تشخیص مصلحت نظام متوقف ماند. بر این اساس این نهاد بین‌المللی از اکتبر ۲۰۱۹ به اعضای خود هشدار داده که در روابط مالی با ایران اقدامات نظارتی مضاعف ضروری است و همچنان نگران خطرات تامین مالی تروریسم از طریق ایران و تهدید آن برای نظام مالی بین‌المللی است. این هشدارها بر اساس آخرین جلسه گروه ویژه اقدام مالی (FATF) همچنان باقی است و ایران، در کنار دو کشور کره شمالی و میانمار در فهرست کشورهای غیرهمکار، از اف‌ای‌تی‌اف هستند. اما نکته مهم اینکه دولت سیزدهم ادعا دارد که بدون اف‌ای‌تی‌اف و برجام توانسته است رکورد تجارت خارجی را بشکند فارغ از اینکه در آمارسازی دولت تراز تجارت خارجی نه‌تنها منفی نیست، بلکه رشد ۷ درصدی نسبت به سال گذشته است اما حقیقت ماجرا، وجود کسری بودجه و شاخص‌های منفی اقتصاد در کشور است که بر پیوستن ایران به اف‌ای‌تی‌اف بیش از همیشه تاکید دارد.

هستند، تاکید کرد: «علاوه بر آن با ایجاد هر گونه تشکیلات یا ساختاری که جنبه حکومتی داشته باشد، مخالف هستیم. از زمانی که حساس توانست موفقیت خوبی در عرصه سیاسی کسب کند این مخالفت‌ها قوت گرفت. اما این موضوع توسط رسانه‌های داخلی و خارجی نادیده گرفته شد. دقیقاً در زمانی که طرح ایجاد دو دولت فراموش شده بود، نتایج آن را نابودی حماس سخن می‌گوید، طرح ایجاد دو دولت به‌طور جدی در دستور کار دولت‌های غربی قرار می‌گیرد. این یک پله و مرحله مهم به نفع حماس است، حماسی که قرار بود نابود شود و همه فلسطینی‌ها از غزه اخراج شوند». جعفر قنابدانی با اشاره به اینکه طرح ایجاد دو دولت از جانب ایران، نیروهای مقاومت و حماس پذیرفته نیست، افزود: «جموعه جبهه مقاومت از کل فلسطین صحبت می‌کند و دولتی مبتنی بر فراندوم را قبول دارند. اما احیای طرح ایجاد دو دولت و پذیرش آن از سوی غرب و حتی آمریکا مطرح شده که مرحله بسیار مهم برای حماس است.» او با بیان اینکه پشت‌صحنه موضوعات مطرح شده در پارلمان اسرائیل، موضوعات مهمی وجود دارد، گفت: «مشکلات اقتصادی بی‌شمار که به بحران تبدیل شده، مربوط به تجارتهای است که از سوی یمن مورد حمله قرار گرفته است و روی آن سرپوش گذاشته می‌شود. موضوع بعد اختلافات سیاسی بین نظامیان و سیاستمداران است که ارتش به صورت علنی اعلام کرد: توانایی حمله به رفح را نداریم و نمی‌توانیم طرح‌های نتانیاهو را اجرا کنیم. موضوع دیگر فشارهای پنهانی غرب است؛ آن هم به دلیل پیام‌هایی که از پایتخت‌های مصر، اردن و عربستان به غرب مخابره می‌شود. در این پیام‌ها اعلام شده که بیش از این نمی‌توانیم مردم را کنترل کنیم و احتمال دارد که آنها به سمت مرزها حرکت کنند و حتی ممکن است لشکر جدید خالد اسلیمی را راه‌بیبندند.» قنابدانی وضعیت اقتصادی غرب را هم از معضلات پشت‌صحنه موضوعات مطرح شده در پارلمان صهیونیست‌ها دانسته و تاکید کرد: «موضوع یمن به معضل جدی در غرب تبدیل شده که غربی‌ها را وامی‌دارد تا از طرح دو دولت سخن بگویند. بنابراین آنچه که در پارلمان صهیونیست‌ها گذشت، پوششی برای سرپوش گذاشتن بر ضعف آنهاست. یک نشانه قدرتمند شدن حماس و ضعف صهیونیست‌ها این است حماس فهرستی از خواسته‌های خود اعلام می‌کند مبنی بر اینکه ۱) هر یک نفری که ما آزاد می‌کنیم شما باید ۵۰۰ نفر آزاد کنید. ۲) غزه را بازسازی کنید. ۳) کمک‌ها به غزه ارسال شود. ۴) کشورهای غربی باید از غزه حمایت کنند. این خواسته‌ها حاکی از آن است که حماس قوی و مطمئن ایستاده و صهیونیست‌ها شکست خورده‌اند.» او با اشاره به اینکه رژیم صهیونیستی یک دستورالعمل سری به تمام بخش‌ها ابلاغ کرده است، گفت: «طبق این دستورالعمل هر بخشی که نشان‌دهنده قدرت آنهاست را باید اجرا کنند. یکی از این موضوعات شهرک‌سازی است که در این شرایط خرابی که در کرانه باختری و غزه خون ریخته می‌شود آنها با مطرح کردن طرح شهرک‌سازی سعی می‌کنند شرایط را عادی جلوه دهند و اعلام کنند که همچنان به طرح‌های خود ادامه می‌دهند. شرایط دقیقاً مانند معامله بزرگ قرن در زمان ترامپ است. یک طرحی با عنوان صلح ابراهیم. معامله بزرگ قرن - فر - مطرح کردند و نامود کردند که رسانه‌ها فریب خوردند و پنداشتند که تمام کشورهای عربی به سمت صلح می‌روند. درحالی که در جلسه واشنگتن فقط ترامپ، نتانیاهو و ۳ سفیر - حتی وزیر هم نبودند - امارات، بحرین و مغرب حضور داشتند. درحالی که تصور بر این بود که تمام سران کشورهای عربی جمع می‌شوند و به سمت عادی سازی حرکت می‌کنند. بنابراین طرح ۳ مرحله‌ای که نتانیاهو در پارلمان مطرح می‌کند بلوف بزرگی است که عمدتاً جنبه تبلیغاتی دارد. البته موضوع تازه‌ای هم نیست چرا که عرفات با حذف بند مبارزه با مسلحانه در منشور فتح بیشترین معامله سیاسی را با رژیم صهیونیستی داشت اما حتی خودمختاری را هم به او ندادند. تشکیلات خودگردان موضوع جدیدی است که شناخته شده نیست. تشکیلات خودگردان را ساختند تا خودمختاری را به فلسطینی‌ها نهند.»

صدای ملت

این صدای زندگی ست...

انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس

علی مطهری
۷۸۸۹

 عزیز عابدی ۵۸۴۵	 فاطمه رضایی ملک‌خانی ۴۴۸۱	 بی‌نظیر جلالی ۲۹۸۲	 زهرا امینی ۵۸۵۲	 زهرا ساعی ۴۷۸۷	 پروین دادانیش ۳۸۸۳
 اسماعیل دوستی ۴۱۴۷	 هوشنگ بارزنده ۲۱۶۵	 منصور حقیقت‌پور ۳۵۵۷	 محمد خوش‌چهره ۳۸۵۶	 سیدمحمد بطحایی ۲۳۵۵	 علی عیساپور طهرانی‌فرد ۵۸۸۷
 سیدفرهاد حسینی لنگرودی ۹۲۹۸	 سیدمحمد اکرمی ۱۷۷۴	 محمدرضا آرم ۱۳۹۷	 مجتبی شریعتی نیاسر ۵۲۹۳	 محمد مهدی تندکویان ۲۸۲۷	 محمد هاشمی بهرامی (رئیس‌کل) ۹۲۳۷
 علی باقری ۲۱۹۱	 جواد نظریان ۸۶۱۲	 محبوب حسینی ۳۵۴۱	 سیدجمال هادیان طایب زواره ۸۷۷۶	 همایون یوسفی ۹۳۳۵	 محمد حاتمی ۳۲۴۷
 محمد عیساپور ۱۹۳۹	 مجد یاهنگ ۲۵۷۵	 محمد رضا محمدی ۷۶۱۲	 محمد علی پرستاری ۲۵۸۶	 رضا امیدپور تجرینی ۱۸۳۸	